

Előfizetési ár:
 Helyben, házhoz hordva
 Negyedévre . . . . 2 korona.
 Félévre . . . . . 4 korona.
 * * * * *
 Vidékre, postán küldve
 Negyedévre . . . . 8 k. 50 fl.
 Félévre . . . . . 7 k. — fl.
 * * * * *
 Egyenlő száma 4 állér.

KECSKEMÉTI LAPOK

(KECSKEMÉTI FRISS UJSÁG)

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Megjelen minden nap,
 hétfő és
 ünnepnapi nap kivételével.
 * * * * *
 Szerkesztőség és kiadóiroda:
 Budai-nagy-úton 161 sz.
 (Juhász-ház),
 hova a lap szállási és anyagi
 részére vonatkozó **árnyal-**
 dolgok intérendők.
 * * * * *

Telefon: 141. szám.

Szerkesztésért felelős: **Hollósy János** // **Egyenlő száma 4 állér.** // **Laptulajdonos a Nyomda-Részvénytársaság.**

Bank nemzeti gazdasági célokra.

Írta: Rubinek Gyula.

Folyó évi augusztus hó 8-ikán — habár csaknem az utolsó órában — de végre megalkult a Magyar Földhitelezeték Országos Szövetsége. Ez a teny arany betűkkel lesz bele írva Magyarország szociális és gazdasági történetébe. Ez az az intézmény, amelynek feladata megszüntetni mindazokat az anomáliákat, amelyek a parcellázás körül felmerültek, ez az az intézmény, amely földhitelezet politikáinknak nemzeti konzervatív irányt szabni hivatott.

A földbirtok nem árucikk, amelynek forgalmi értékét az adók-veszek mindennapi alakulása szabja meg, a földbirtok a legfontosabb termelési tényező, minden javaink összírása, nemzeti anyagi fejlődésünk biztosításának leghatalmasabb eszköze s egybefoglalva, mint összefoglalom a hazá magá.

Annak a korlátlan, tervszerűtlen, szükségleten s legtöbbször új gazdasági, mint szociális szempontból is káros földadarabolásnak az új intézet lesz hivatott gátat vetni.

Ez nem annyit jelent azonban, hogy az új intézmény feladata abban merüljön ki, hogy konzerválja a mai birtokviszonyokat, hanem, hogy földbirtok forgalmunkra irányítólag hason köze.

Igen helyes az a törekvés, amely mind többeket akar földhöz kötni, — ámde nem terhes adóssággal, de a boldogulás biztos reményével történjek ez s úgy, hogy az új helyzet sem gazdasági, sem szociális tekintetben ne teremtse a reginél rosszabb helyzetet.

Nagyon is nem másodrendű kérdés a köz szempontjából, hogy kinek a kezébe kerül a föld, tud-e az egyed azon nem csak annyit, de többet is termelni, mint az előd. Tapasztalati tény ugyanis, hogy az elparcellázott nagy és közpérbirtokon az eladósodott vevő sokkal kisebb átlagokat termel, mint az előd, — amint azt egyébként mindenki megfigyelheti bármely közpérszertlen kezelt nagy vagy közpérbirtok szomszédságában, hogy a barázdá szomszédos kiszagda soha sem tud annyit termelni, mint a szakszerűen kezelt nagy vagy közpérbirtok.

A birtok felosztásával pedig az is az egyik cél, hogy többet termeljünk, amit azonban csak akkor fogunk elérhetni, ha az új birtokot nem hagyjuk magára, hanem gondját viseljük addig, amig megerősödik nemcsak anyagiakban, de szakteremben is.

S ép az lesz az új intézetnek leg szebb feladata, hogy a parcellázás, telepítés s nagy földbérli szövetkezetek után véglegesen, vagy ideiglenesen felaprózott intenzív kulturájú közép és nagybirtok helyén nemcsak legalább a multhoz hasonló, de azt felülmúló intenzívítvási kultúra fejlődjék.

A másik cél az elsővel kapcsolatban az, hogy a földbirtok felaprózásánál a közpérbirtokos és közpérbérli ösztály képzésére is tekintettel legyünk. Eltekintve ugyanis minden más szemponttól, a földarabolandó birtokokon alkalmazott gazdatisztek jövője tekintetéből sem szabad az új intézet által kibérliendő nagybirtokokat csak földhitelezet szövetkezetek révén hasznosítani. Ez nem is fog menni s nem is szabad a kisbémer boldogításának jelszava alatt proletárokat termelni.

A bérbébe kerülő kötött és nem kötött birtokon alkalmazott gazdatiszteknek elsőbbségi joggal kell birtok arra, hogy a bérbébe kerülő nagybirtokból anyagi erejükhez mérten berlethez jussanak, mert ilykép a berletek szakszerű kezelése már is biztosítva van s megoldást talál egy a gazdasági, mint a szociális szempont. Az így alakított közpérbérli tulajdonosai lesznek hivatottak gazdasági szaktudásukkal példaadóul szolgálni s társadalmi téren pedig a régi középosztály és gazdatiszti szerepét betölteni.

Mindenkézt egybevetve, örömmel üdvözöljük a Magyar Földhitelezeték Országos Szövetséget, megalkulása első pillanatában. Habár minden reményt nem is váltott be, nagy bizalommal nézünk jövő működése elé, — mert benne a gazdatiszadalomban már régén él s ket évtizedet ringatott eszme gyakorlati megvalósítását látjuk, üdvözöljük mint bátor kezdeményezőt, amely a politikai vihar közepette is utat és módot talált így nagy fontosságú, százados jelentőségű alkotásra.

„A kecskeméti földréngés mibenlétérol.”

— Írta: Nagy Júl. áldozópap tanár. —
 (Folytatás is végez.)

Mindenekelőtt jöjjünk tisztába magával a fogalommal, hogy mit is értünk általában földréngés alatt. A föld szilárd kérgének hirtelen rázkódottsát földréngésnek nevezük. Arok a rázkódottsok, melyeknek okai a földészen, a földfelület fölött található fel, mint pl. mennydörgés, vonatduörgés stb. nem tartozhatnak a szorosabb értelemben vett földréngések közé; mert habár így is reng a föld felszín rétegei, de azért még sem mondjuk róla, hogy földréngés volt. Okát tehát feltétlenül a föld belsejében levő, székelő erőknél kell keresnünk.

Amidőn ugyanis a belső magma ösz-

szehűződik, a felső szilárd kérgé rész pedig — továbbá is mozdulatlanul megmarad, úgy akkor a szilárd réteg többé nem nehezedik teljes súlyával a belső izzó magára, hanem a két réteg egymástól különválnak és ür támad közöttük, melyet vízöz és különféle gázok töltönek be. Azonban, mivel a felső szilárd kérgé igen vékony, keskeny a föld sugarához képest, épen azért a felsőréteg feszültségi foka igen megnövekedhetik. Így óriási erővel feszülnek a szilárd kérgérez kézei egy máshoz, hogy azok között könnyen összeroppantathatnak a gyengébb ellenállású kézelek, közeletjök az oldalnyomás hatása alatt.

A belső magmatikus anyagoknak már csakoly fokú összehűződása is, kisiny meg-szakításokkal keletkező részleto mozgást, vagyis földréngés hozhat létre, mint szeizmográf már jelez. A feszültségi erő pedig most már mind jobban és jobban kezd működni, úgy hogy a szilárd földkérgé is mindinkább reszkető mozgásba jön, így aztán a földréngés is sokkal intenzívabbá válik. Ezen reszkétei megmozdulását a földnek tudományes elnevezésel mikrozeizmik reszengésnek mondjuk, ellentétben az erős, nagyréngéssel, melyet makrozeizmik nevezet által fordul elő. Azonban a reszkéte hat nem állandó, hanem kisebb nagyobb szünetelésel megismétlődik, akkor időszakos rengés áll be, meg ez sem oly észrevehető, mert a gyakorlati életben alig észrevehető rengés támaszt. Az épületek falai már észreveszik, mert a vokatok honok szemei között az összefogást, egymáshoz való tapadást megazítja, s mindjárt nem szilárd az épület. Végül s föld szilárd kérgében levő feszültség oly annyira erősé válik, hogy a szilárd kérgé alkotó elemei, a kézelek nem bírják ki továbbra is a feszültségi ellenállást, az oldalnyomást, hanem szétrombolódnak, összelapulnak és ekkor a szilárd réteg vélt földkérgé lezuhanik a cseppfolyós magmatikus izzó anyagra és egymással ösz kezebe jutnak, tehát a 2 rétegréz kezei a nyagr ösz. Ezen üneményt a föld megértsük, nem boomás útján kezezik, hogy t. i. a felszíni rétege egy kis kiterjedésű rész leomlott volna, hanem itt az egész felsőréteg leomlott, vagyis elválás a rétegek között nem történt, hanem csak egy kissé való megazulása, vagyis az alsó és felső rétege együttesen s nem részletekben. A kecskeméti földréngésnél is a felső szilárd kérgé egy kissé behorhant, besülyedt, melyet aztán a tektonikus elhelyezkedés követte.

Hogy pedig az itt elmondott elméletet jobban megérthessék szives olvasóm, azért a következők szemléltető példát hozom fel. Mindenki láthatta már, hogy a kőmíves mielőtt behajthat, mondjuk kapubejárattal készitene, először is egy székszerinti mintaalványt épít. Majd aztán megkezdí a behajthás falának a rakását oly módon, hogy a téglákat lapjával egymáshoz illesztve malterba teszi, mi tapadással szemontjából eszközöltetik. Midőn elkészült a félkör alakú boltoék, egy kis ideig vár s azután a mintaalványt kezd sülyeszteti igen lassan, ekkor a behajthás egy kissé meghorhant, behorpad, mire a kővek között óriási feszültség jön létre s az oldalnyomás alatt a malter egy része kiszajtolódik és a mintaalványra tá-

FIGYELEM!

szobafestő és mázólo munkákat

szobafestő és mázólo munkákat
Guidicza József,
 szobafestő és mázólo, Hosszú útja 1.
 a vásári úti gyűgyverék mellett.

maszkodik, a sok kő, egy kisvíz vár még a végül ha látja hogy elője szilárd a bolt-hajtás, akkor eltávolítja a boltzót a mintáallványt egészen, most már a boltzót követi egymást tartják a fém. Magtérőnhetik azonban, hogy a boltzóját követi között egy kő rész kő is került, melyek aztán az óriási nagy oldályonáts láttó oszloppannak, akkor a boltív a mintáall-ványra esik, ha alatta van még, ha nincs úgy beszakad az egész.

A hasonlat nagyon találó, amennyiben Földünknek a mintáallványt a csepp-folyó, magmatikus anyag képezi, amelyre oszloppannatmaszkodik, redőkszik a Föld szilárd kőre. Ez a helyzet a 2 rétegösszetétel, a teljes nyugalom stádiuma; még most nincs földréngés. Ha azonban kezd kihűlni a magmatikus rész legfelső kére, ami hővesztés következtében állhat elő, mert tudjuk azt, hogy a vulkánok nagymennyiségű vizet, különféle gázokat és izzó anyagokat hoznak a felszínre s ezen hő és anyagvesztések nincsen semmi, ami pótolhatná, természetes tehát, hogy a magma felső burk része erősen összehúzódik, tórfogata kisebbedik s így ur támad a 2 földkérgésszét között. Azonban a hűlés mindegyre tart és most következik a kritikus pillanat.

Ha a Föld szilárd kéregrétegei, közei között óriási oldalreszűrés támad, akkor a puhább, rugalmasabb, lazább szerkezetű kőzetek a gyanpant feszültség következtében összeroppannak, széttródnak darabokra és az egész kéregboltozat a magmatikus részig szűnyed. Ez az erős szűnyedés okozza azután a legnagyobb föld-rázkódat a makroszeizmikus rengését. De ez sem lehet oly katasztrófa, jelellő, legalább olyan mint egyesek állítják, hogy mi is elsüllyedések, egész városunk, amíg pedig letén óvja városunkat, így katasztrófa jellegű szűnyedés itt az Alföld közepén. Kecskeméti sohasem fog bekövetkezni, amint azt a szűnyedési processus menete is világosan mutatja. A teljes szűnyed azonban nem mindig so-kott egy ilyen makroszeizmikus rengés után, — miként azt a Kecskemétinél is éreztük és tapasztaltuk — bekövetkezni. Vannak ugyanis még kisebb köztörtme-lékek a gránit és kristályos kőzet masszivum között, melyek az újbi kelletkezett feszültség következtében, ismét összeroppannak, szétmorzólszók s ezeknek a nyomában kisebbburr rengések állhatnak elő, mit azon 68 kisebbburr utóren-gés is fényesen bizonyít, melyek július 8ától egészen mostanáig tartottak, ezek azonban egyáltalán nem lehetnek veszélyesek, mint tényleg nem is voltak azok. Mikor már a teljes elhelyezkedés megtörtént, beáll a nyugalom.

Hogy nálunk ezen teljes elhelyezkedés megtörtént-e már, vagy sem, azt csak a jó leten tudhatja, a valószínűség a mellett bizonyít, hogy közöledünk a nyugalmi állapothoz. Hogy itt Kecskeméten volt legerősebb a földréngés, annak egyé-dül kizárólagos oka, hogy itt volt legin-tenzívusabb a földkérgé szűnyedése, itt volt az epicentrum, a rengés fészke.

Hogy tényleg megsejlett a föld-kérg egy kisé, annak bizonyosága az a 30—40 cm. szűnyedés, mit a szakértők tudósok műszerek segítségével is konstata-láltak. Azonban mi laikus szemléllők így csakély földkérgésváltozat érzékeinkkel nem vagyunk képesek észrevenni, mert a kecskeméti homok telemes vastagságváltozása alkalmas arra, hogy így szűnyedést, még nagyobb is, egészen jól elintarkozni, nyilvánljon, hogy, hogy a felszín semmiféle változást felt nem a szemléllők előtt.

A földréngés különféle jelenségei megismerése a ma tudományos vizsgálódások egyik legerősebb feladata. Már a legrégibb időben a rengések felosztották helyük szerint földréngésőre s tengerréngésőre, s szerint, amint szarazföldön svagy terfenek történi. Okaik szerint lehetnek: 1. vulkánikus, 2. beamfásos és 3. tektonikus földréngések.

Itt azonban még csak a vulkánikus földréngésekről akarok szólni, hogy cp-pen arról, annak is megvan a maga nyo-mos oka.

Tudjuk ugyanis azt, hogy a vulkán-

kok kitörései rendszerint földrázkóások földalatti morajok elzárk meg, az a tu-neméyi vulkánikus földréngésnek mondjuk. De tudjuk azt is, hogy a vulkánikus működéshez két tényező föltétlenül szűk-szükség. Az egyik a tektonikus mozgás, a másik pedig a tenger közelesége, mert a tenger közelesége nélküli vulkánii tevékenység sohasem, vagy csak igen ritkán ke-ltezhetik. Azt mondhatná az ér valaki, hogy hiszen a Kárpátok vulkánikus zónája mily mesze esik a tengerfőt és még is működtek azok a vulkánok, sőt mi több, az erélyi torjai bűdösbarlang még mostanásig is tanusit poszthumusz működést. Ámde erre meg én azt felelem, hogy az illett nem gondol arra a geológiai korra, amikor tenger borította az egész Alföld-dünet, így tehát, mikor azok a tűz-hányók működtek, nem hiányozt a szűnyedés víz sem. Igaz, hogy ezen általános tétel alól is van kivétel, mint pl a Telaki vulkán Kelet-Afrikában, amely 800 km. távolságra esik a tengerfőt; azonban ez az eset is ritkaságok közé tartozik, lehet, hogy ott is volt tenger, de már vissza-húzódott. De a legintenzívusabb vulkánii tevékenységek csak tengerre közelében, főképpen szigeteken állhatnak elő, miként azt a tények bizonyítják. Azonban je-gyeztek meg azt jól, hogy a vulkánii működés legfőbb feltétele a földkérgé elmozdulása, mert csakis nagy törésvonalak mentén találjuk a legerősebb vulkánii tevékenységet. Azonban itt Kecskeméti vidékén, az Alföld kélőss közepén ilyen vulkánikus tevékenységről szó sem lehet, — még csak álmodni sem szabad. A mi Alföldünk alsó rétegei oly szilárd, masszív kez-mény kőzetekből van felépítve, masszív Európa leggyőzősebb sem volt képasz lett a talaj, a Lithosféraét megbolgatni, hanem másmány vére fel s így az Alpok lán-cainak folytatásaképpen állott elő egy hatalmas euráziai gyűrés, mely Kárpátok nevezetű alatt ismeretes és korszori alakjában az Alföld peremét körülölellő győn-gőss, fiatalabb korú szilárd rétegekkel toltta fel oly magasra, emelte az Alföld színe fölé.

Es mit látunk a vulkánikus tevékenység is hol jelentkezett? Ott, ahol az Alföldnek azele két törésvonal mentén egy kisé besűnyed s nem pedig az Alföld közepén. Így tehát teljesen nyugodtak lehet-ték a felöl, hogy Kecskeméti tűzhányó zűnyedése lávaja valaha porrá, hamuvá égetné. Hasonlóképpen a nagy orosz tábla (sik-sik) lakói sem félhetnek, hogy Sodoma és Gomora sorsára jutnak, habár ott is vannak földréngések, de a tűzhányó is hanem fogja átörni az orosz síkság szilárd kőzet, valamint az Alföldönkél sem.

Már azon feltevéshez is folyamodhat-sokan, hogy azért van Kecskeméti föld-rengés, mert nem tudnak értei kutat furni. No ez ugyan helytelen feltevés és üres felelem, mert egyszerűen nem igaz. Nem pedig azért, legalább itt az Alföld-önkél, mert a földréngés és az értei kutak között semmiféle okozati összefüg-gés nincs. A Föld felszínre jutott eső-víznek ugyanis egyhármada beszivárog a földbe, a lagya szerkezettől humusz talajon keresztül a Föld mélyebb rétegeibe. A Föld kérgében levő erőknk és nyomásoknak a víz sem tud ellenállni, hanem tovább folyik, vagyis az alsó talajviz folyton áramlásban van. Ez a nagy nyomás s nem pedig a gázok — mint sokan gondolják — hajtja fel aztán az értei kutak vizet a talaj felszínre, sőt még a fölé is. Ezen értelei tehát világosan mu-tatja, hogy értei kutat csakis ott tudnak furni, ahol az alsó talajviz áramlásban van. Hogy pedig itt Kecskeméti nem tudjuk azt az ismeretlen mélygében levő alsó talajrázó vizet, amely egy létező-től értei kutat a furásútól szögöl-hatna, annak oka nézetem szerint az le-let, hogy itt Kecskeméti keresztűl egy homokhátság vonul át, amelyről a talaj víz a völgyek felé szivárog le s innen van, hogy Ceglédön, Körtősen, Fegyénhá-zán oly könnyen találunk értei forrásokra. Lehet, hogy ily alsó, áramló talajvizet itt Kecskeméti nem igen akadnak, miért is aztán nem tudnak értei kutat furni, de

ha esetleg mégis rátálatnák. Lehet, hogy az sem lesz hosszú életük. Láthatja tehát mindenki, hogy nem az értei kutat hiánya oka a július 8 iki földréngésnek, mert vannak olyan helyek, hol értei kutak is vannak és mégis van földréngés. A víz, gőz és gázok másod vagy harmadrendű okok lehetnek a földréngés előidézésében, esetleg erősségeinek növelésében.

Sokan a Föld felszínén látható kisebb-nagyobb repedések a földréngés következményének tudják be, miként azt egyes félénk bécsik mondogatták: „Nézz csak tisztelendő ur, a földréngés még a földet is megrepesztette, itt tör ki a tűzhányó”. Erre vonatkozólag a következő észrevételemet teszem meg, nehogy hielt adjon városunk lakossága így semmit-mondó, minden alapot nélkülözö hipoteziseknek. Egészen más, természetes tülemények, okok hozták létre azon repedéseket. Tudjuk azt, hogy az idén szá-kanulán nagy szárazság uralkodott a ká-nikulában, ami sok mindenben pusztító, megsemmisítő tényezőként szerepelt s igen nagy károkat tett a földekben és a gyümölcsösökben, szőlőkben. A nagy száraz-ság, eső hiánya oka aztán annak is, hogy a Föld felszínere tegeiből a Nap óriási heve a kis talajnedvességet elpárologtatja, a hiányt pedig az alsó talajnedvesség nem volt képes pótolni, azért 30—40 cm. mélységre teljesen száraz a Föld. A nagy szárazság következtében a talajréteggé me-galazult; elváltak a szemesek és így állt elő az 5—10 cm. repedés a felszín réte-gében. Tehát világosan láthatjuk, hogy nem a földréngés okozta azon repedéseket.

Egyik cikkben a földréngés a föld-beli villámosság hozták kapcsolatba. Igaz, hogy a Földben van villámosság és érengésenként lehet majd pozitív, majd negatív, miként ez tényleg így van a levegőrétegekénél, azonban nem szabad a földréngés okául felhozni, mert ez nem áll, miként azt Hodós István kolléga ur visszatartotta. Bővebben erről nem szándékozom írni.

A kecskeméti földréngés terjedésének irányáról még csak annyit jegeztek meg, hogy miként világűrű tudósunk, Léczy L. dr. ur megállapította, eszvar-menetű volt, mit az a körülmény is bizonyít, hogy egyes házak csakély vagy egyáltalán semmiféle rázkódat nem szenvedtek, mert azokat a hullámzó rezgés nem érte oly erősen, vagy igen gyenge lehetett. De tény az, hogy itt Kecskeméti volt a legerősebb, a kiindulási centrum itt volt s innen terjedt tova egész Alföldönkél keresztül, de amely rezgési hullám, más-felől igen gyenge, elhaló rengésű volt.

A földréngésnek erejét 5—7 fokban állapították meg, erről bővebben írni fölleslegesnek tartom.

Mind Ezeket azért kívántam szűlvárosunk lakosságának beces tudomására hozni, hogy így megnyugtassam a félénk kedélyeket, hogy ne halgassanak semmiféle földréngés jósló kijelentésekre, mert a kétes bizonytalanságú létezőkőbb va-lami el sem gondolható, mikor nem tudjuk magunkat mihez tartani a jövőben. Ne engedjük magunkat félrevezetni, hanem első sorban az Isteben bizzunk. aki vesztünké sohasem akarhatja, mert kegyes atyáknél gondol ő a jó kecskeméti gyermekeire, miként én is fogom kérni szent misében, hogy tartsan távol bí-líték minden veszélyt: ne legyen kisényi hütkés és félénkek, úgy nem vesztünk el!

Másodsorban pedig tudós, szakértő emberekre halgassunk. Lehet, lesznek még apró utórengek, mert nincs az az ember, aki előre meg tudja mondani, hogy mikor lesz, milyen lesz stb. Elsüllyedni egyáltalán nem süllyedhetnek el, mert földünk ezen része, az Alföld a tektoni-kai elrendeződéssel a nyugalom stádiuma felé közeledhetik. Ki tudja, csak egyedül a jó leten, hogy ismét mikor lesz? Lehet, hogy szűnyedés, mulnak el, mig megsemmi-lődik a július 8 ige, de hogy közeljövőben nem lesz, azt egész valószínűséggel me-rom állítani Terra tremati, et quietit; mondja a szoláros mozgromog a föld figyel-metlenségek, hogy én, hitetlen ember, néz az égbe, meg van leten, de beáll a nyugalom, mert szűnyed az Istben.

Váltó-tilalom.

Reform-termő nyáron, amikor a hivatalnokok üdülés közében, a helyeleteik pedig az idegen hatalom élvezete alatt eszméket és újításokat főznek be téli-reform-termő nyáron indítványozza most egy vidéki város főszékmevéje: tiltást el a város pénztári és számvéveji hivatalnokai ellen, hogy maguk és mások részére váltókat elfogadják, vagy zsrálóknak minőségen aláírjanak.

— Az erről szóló indítvány tegnap érkezett meg Kecskemétre.

Komoly, szép ottl és ha kell, illusztrációval magunk szolgálnak. Egy közeli nagy város legutolsó főpénztárnak azért mondott le az állásáról, mert menekült a pénz elől. Semmi bünt, szabálytalanságot nem követett el. Ambiciózus, szakértő hivatalnok volt, aki létre való javaslatokat csinált a város pénzkészletének modernizálásáról. És ezt a főtitviselőt elérte a köztisztviselői osztály haragpótléga: az anyagi gond, az adósság. Ő, aki ezelőtt pedáns, hidegvérű hivatalnok volt, egyszerre nyugtalan emberré vált. Falni kezdett a pénztől. Végre is úgy keresett megváltást az állandó igazgatóság elől, hogy lemondott állásáról, a hivatalról, amelyet bizonyára irigyelték tőle. Most kétségben kívül kisebb jövedelmű ember, de boldog, hogy nem kell pénzét kezelnie.

Ezen az eleven bisonyítékon kívül is sok minden szól emellett, amit most proponálnak. A nyomornak kisértése mindig ott a legnagyobb, ahol a büre kész alkalom van. A tisztfejű ember előtt a pénz, az idegen pénz áll egyb, mint pótléka, anyag. Annál azonban, akit a hajnal azzal a gonddal ébreszt fel, hogy nincs meg a házbéré való, a dél a hitelezők szőlését hozza, az alkony pedig a váltó-óráskot, az könnyen lát egyebet a pénzben, mint árut és anyagot. Meglátja benne a lázítót, amely elkeresíti, hogy ime, annyi van abból, ami éf nyuodtá tehetné s neki semmi, vagy csak egy mozsácska ját. Ezen a gondolaton túl azután sok minden következik — egész a bünt. Abban pedig szintén igazza van a javaslatnak, hogy a váltószíráslók nem kevésbé veszedelmesek, mintha az ember maga csinál adósságot; igen sok takarékosnak indult tisztviselő a zsrálás, a zsrók révén a vállára szakadt kötelességek rántanak az eladósodás lejtőjére.

A reform azonban mégis nehezen vihető keresztül. Első sorban, mert az eladósodott tisztviselő osztály már megvan a közöttük sokan épp a pénzkezelő, vagy számvéve szaknál dolgoznak. Sem ezeket nem lehet egyszerűen kislejtezni, sem pedig mások, jóravalók és tehetségesek elől egészen elzárni az előmenetel útját, ha az a pénztár felé irányul, azért, mert adósságai vannak.

Egész külön pénztári tisztviselő-osztályt nevelni, vagyonos és takarékos fukkból, bajos. Ez egyébként a vagyonos bizonyos előjogát jelentené, amely elvégre még sem lenne igazságos. Ha pedig valamely fiatal tisztviselő előtt az előmenetel épp egy pénztári állás révén válik lehetőséggé, aki ugyan nem adósságmentes, de lehet, hogy épp a jobb fizetés révén válhatik azzá, nem lenne e kegyetlen dolog azt visszarogni azzal: nekéd váltóid vannak! És mondjuk kivégre azt is: nemcsak a pénztári tisztviselőnél ad ingert a büntre, a megtévedésre, ha fulig van a lejáratokban. A pénzkészletnél közelebb a veszedelem, de akinek módja van a részrehajlásra, akinek részrehajlása más számára jó kamatozik, aki viszont szívesen osztja meg ezeket a kamatokat a tisztviselővel, — az ilyen köztisztviselőt nem kevésbé kell féltetni a váltóktól és zsrálósktól, mint a pénzben vajkálót. Ilyen szemüvegen nézve csak az lehetne köztisztviselő, akinek nincsen adóssága: de lehetne-e Magyarországon végrehajtani

oly egyszakaszost, amely ezt kimondja? Még azt sem lehetne mondani: tessék jobban fizetni a hivatalnokokat; hogy ne szoruljanak váltókra. A törvényhatóságok szinte erőjeiket meghaladó módon csinálják a fizetésrendezéseket, a drágaság és egyéb pótlékokat és a községi adó számláikat főként a tisztviselői fölött való szükséges gondoskodás veri fel. S ha ez javít is a helyzetet, az sohasem tapasztaltott, hogy a fizetésrendezések után kevesebb lenne az eladósodott hivatalnok, mint azelőtt.

Mindezek miatt aligha lehet az adósság és váltótilalom a pénztári és számvévejhivatalnokok végrehajtása. A javaslat olyasmit kíván, ami mindenesetre jó lenne, ha meglehetne csinálni, de ki lehet róla, hogy épp Magyarországon nem lehet.

MOZAIK.

— Az semmi

A helybeli ügyvédek fájdalmasan tapasztalják, hogy a földrendés, egyéb következményein kívül, még a klienseket is elriasztotta.

Két ügyvéd éppen erről beszélgetett a Royal kávéházban és arról panaszkodtak, hogy mennyire megesapott az iroda forgalma.

En állandóan az egész jövedelmemet a zsebeemben hordom — mondja az egyik.

— Az semmi barátom — szól a másik — én meg az összes perirataimat tartom a zsebeemben.

Jól kivágta.

Járt Kecskemétre egy humoráról és jökedejéről híres ügyvéd, aki a következő velem megtörtént esetet mondotta el.

Néhány évvel ezelőt egy nagy társaságban mulasztott együtt az egyik helybeli kávéházban. Éjjel után járt már az idő. Mindnyájan jó hangulatban voltak, mikor néhány ismerős katonatiszt barátjuk tért be a kávéháza és feljőők tartva, asztalukhoz letelepedtek. De a tiszték között volt egy főhadnagy is, kit csak látszólag ismert, az e történetet imeselő X ügyvéd, kit arról volt híres, hogy kétékedő természetű.

Már pedig ekkor az volt. Odamegy a főhadnagy X-hez és mielőtt az ügyvéd bemutatkozni tudna, így szól hozzá:

— Ki vagyok én?

— Főhadnagy — mondja az ügyvéd.

— A nevem mondja! — kiált a főhadnagy.

— Azt nem tudom, mert nem volt még szerencsém — felel amaz.

— Követlem, hogy mondja a nevem, — ordít most már stentori hangon a főhadnagy.

A társaság erre megijed, látván a főhadnagy fenyegető magaviseletét, csak a társaság egyik tagja őzi meg hidegvérű, odamegy az ügyvédhez és a következőket mondja:

— Kapitány uram, kérek szépen, ne vedd komolyan a főhadnagyt.

Ezt hallván, a főhadnagy haláláspadtt lesz, azt gondolván, hogy egy föllebbvaló ül előtte civilben. haptákba vágja magát és akadozva így szól:

— Kapitány urnak alázatosan jelentem, hogy részeg vagyok és tisztellettéjesen kerem bocsánatot.

— Oh, nem tesz semmit. Örvevédek a szerencsének. Kapitány ügyvéd vagyok.

Tévedett.

Ilyen nagy idegenforgalom rég nem volt Kecskeméten, mint amilyen most van. A földrendés óta nap nap után tudóknak az emberek a közeli városokból, falvakból, sőt az ország messzi vidékeiről is, hogy a földrendés pusztításait megpózzák. Egy helybeli őrlemberek lejtött egy budapesti barátja, ki szintén kivánsi volt a rombadőlő Kecskemétre. Amint a K6

rősi utcán mennek, hirtelen felkiált a pesti vendég:

— Nini, ép most rombolnak egy házat ottan — és újjalva a Kolossa féle mutat, ahol nagy porfelleg kavargó.

— Tévedsz, — szól amaz — nem rombolnak ott semmiféle házat. Csak sóprik az utcát.

Választójogi a k.É. A kormányptár ügynekei nagy lelkesedéssel kolportáltak ma a képviselőházban, hogy a kormány szeptember végére választójogi antéktót hív egybe, amelynek előterjeszté a választójogi törvény tervezetét, gyorsan létreghatja és a javaslatot október elején már a parlament elé viszi. Az egész folyosó tele volt e hírrel, a munkapártiak örömitzet gyujtottak hozzá, boldogan mosolyogtak és hirdették: Végre lesz az obstrukciónak! — Pedig gazda nélkül csináltak számadást. Az ellenzék kollé értékre tudja leszállítani ezt a mullekedést és éppen olyan cél nélkül való fogásnak tekintli, mint a miniszterelnök minapi körkérdesét. A harc folyik tovább és mindaddig nem fog véget érni, amíg hirmondó is lesz ebből a kormányból. — Az ellenzék még az esetben se szerez le, ha Kusan-Höderváry ma leteszi a választójogi reform javaslatát a Ház asztalára, mert a baloldali lelkes táborának az álláspontja, hogy a sok százmillió katonai terhek felett csak az általános, titkos választójogi alapján összedlé népparlament hivatott a döntésre.

A HÉTROL.

— Aktuális témák. —

Vállalkozás. Nagyban folytak mindenfelé az építkezések. Még az is, aki eddig becsületese eszmáiba mester volt, most a jó haszon reményében felcsapott uszorás építvállalkozónak. Ez most nagyon jövedelmese mesteriség, jövedelmezőbb, mint a kaptafia! És mert a derék eszmáiba polgártárs úgy praktizálta eddig, hogy a eszlikinásnak nem járt se fizetés, se étel, azt a derék elvét most alkalmazza a kömvészalkalmazottaira és napzsámossaira is. Persze azok nem mentek bele a tréfába s panaszra mentek Papp György főkapitányhoz, de ekkor már annyira ki voltak szegény jámbor atyafik éhezve, hogy a főkapitány lóhalálában hivatta a börtönészt e ennek a gondjaira bízta őket. A börtönész bácsi aztán sajtakézüleg jólakatta az atyafiak kenyerérel meg szalonnával s szent lett a béke. De hogy a történetnek morálja is legyen, a vállalkozó urat e végből — ünnepélyesen becsukták.

Zivatar. Mindenap déiben dörgés, villámzás és zivatar közepette látogatást tesz Kecskeméten Eső öngúnyosa. Azonban nem igen akardózik neki bizalmas házi barátunknak lenni, akinek szabad bejárása van hozzánk éjjel-nappal. Mert csak ötperces látogatások tess. Sokan így is kiseretnek hajítani, míg mások mint szívesen látott vendéget invitálják uszonnára és vacsorára is. Hát bizony, kinek a papné, kinek a papkisszony!

Várakozás. A tekintetes és kegyelmes kormány ugyancsak hallgat azzal az állampölcösörel, ami Kecskemét közönségének muszáj adni, hogy felépíthesse a házaít és éhen ne haljon ebben a mostani nyomorúságos világban. Ez volna muszáj, nem az, amire Tisza István gróf magyar író és költő ur kimondotta a muszájt. De hát minden szentnek maga felé hajlik a kezét Nekik kisebb gondjuk is nagyobb a kecskemétiök bajánál s mit bánják ők, ha a kecskeméti ép szorongóva várja a koncot — más ugye jut — az is olyan, amelyről a mungók már leették a húst.

Kiadó úri lakások.

A nagytakaréék (Takarékpénztár Egyesület) épületében a második emeleten két lakás, — az egyik 3 szobás, a másik 2 szobás, mellékhelyiségekkel, esetleg garzon lakás, — azonnal kiadó; értekezni lehet ugyanott a házfelügyelővel.

NAPI HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefon száma: 1-4-1

Naptár: 1911. év, Augusztus hó 18., vasárnap.
Róma. kath.: Kaszár pki., Protestáns: Ipoly, Görög-ortosa: Julius hó 31., Eudozim, Izraelita: 2671. év. ÁB 19.
— Napkelte 4 óra 51 perc, Napnyugta 7 óra 17 perc.
Nap hossza 14 óra 20 perc. — Holdkelté 9 óra, este.
Holdnyugta 8 óra 10 perc, reggel. — Utolsó negyed 17-én 1 óra 11 perc, délután.

Tájékozás: A központi meteorológiai intézetnek Kecskemétre érkezett jelentése szerint a következő idő várható: Meleg, — elvétve csapadék, — zivatarok.

A M. T. K. Kecskeméten.

— A nap eseménye. —

A Kecskeméti Athletikai Clubnak és midzsoknak, akik városunkban a test edző sportok fontosságának megértői és ezt kulcsként KAC pártfogói közé számítják magukat, ma ünnepe van. Másfél évi kemény küzdelem s a közönnel dacoló ifjú leküzdése és erős akarat kellett ahhoz, hogy a KAC a hírneves nagy magyar sportegyesületnek Kecskeméten való szerepelésével forduljonhoz érjen el rövid léte dacára is tartalmas és jelentőségteles sportműködésében.

A mai nap eseménye a "Magyar Testgyakorlók Köre" kecskeméti szereplése. Ez a város, mely megtanulta tisztelni és becsülni midzsoknak, akik a magyar nemzeti lobogót az élet bármely terén diadalmasan tudják meghordozni, nem subanhat el észrevétlenül az 5 idejövételük felett sem, hiszen az 6 tetteik, külföldi szereplésük nyomán mindenhonnan csak nemzeti dícsőségünk virágát fakadtak. Az a hírnev, amely az 6 kők fehére lobogójukat már oly sokszor körülvezte, nekünk, magyaroknak, életörvénnyé magyar ifjaknak is mérhetetlen dícsőségünk.

A MTK mai szereplése a labdarúgó sport szépségeinek bemutatására és a közönséggel való megkedveltetésére lesz szentelve. Akik ezen szándékkal készülnek végigszemlélni a lejárású férfiás sportjátékok, azok nem fognak csalódni.

A MTK a 10 órai expressz gyorsoronnal érkezik, ahol a város tanácsa nevében dr. Angyal Vidor tiszti főjegyzés, a KAC választmányi tagja, a KAC nevében pedig Ifj. Szabó Lajos, a KAC titkárja fogadja. Megérkezés után a MTK a várost szemléli meg. Déltől fél 1 órakor a Royalban társasodás. Déltől a mérkőzés pontban 5 órakor kezdődik. A csapatok összedállása a következő lesz.

Magyar Testgyakorlók Köre:

Révész, Knapp, Csüdör,
Kertész II., Kürschner, Kertész III,
Sebestyén, Tauszig, Biró, Kertész I., Szántó.

Kecskeméti Athletikai Club:

Décsy, Mendl, Kovács, Fürst, Glöck,
Jós, Kéry, Fekete,
Weisz, Szappanos,
Raditz.

— **Az új reáliskola** építésének ügye szerencsésen tullest a végleges döntés stádiumán. Az építés költségeihez szükséges 200,000 korona felvételét a költségvetésbe és a miniszterium a város ajánlatát nemcsak elfogadta, hanem az elemi csapásra tekintettel végleg lemondott minden pénzügyi hozzájárulásáról. Pár nap múlva jön a leirat, melyben a miniszter felszólítja a várost, hogy az új szabályozási tervek alapján jelölje ki az új reáliskola részére az ígért és elfogadott 2800 négyzetméter telket. Látszik ebből, hogy minden szükséges és jó dolgot keresztül lehet vinni, csak komolyan kell akarni és dolgozni azoknak, — akikre tartozik.

— **Áthelyezés.** Prokopets Józsefet, a reáliskola rokonzenes ifjú tanárát snájt kérelmére áthelyezték Újvidékre. Helyére Fodor János tanár jön Zsolnáról.

— **A pénzügyi bizottság ülése.** A városi törvényhatósági pénzügyi szakbizottság e hó 12 én szombaton del előtt 9 órakor bizottsági ülést tartott Bagyi László helyettes polgármester elnöklésével. Az elnök néhány percel 9 óra után megnyitván az ülést, hozzáfogott a zárszámadás tárgyalásához, amelyet Tormássy főszámvévo felolvassa és néhány bizottsági tag felszólalása után csaknem vita nélkül fogadtak el. Néhány javaslat megszavazása után felolvasták az új állami főredlís kolai épület költségéhez való városi hozzájárulás tárgyában a vallás- és közoktatásügyi miniszter leirát, amelyben a miniszter ingyen telken és téglán kívül még 100,000 korona városi hozzájárulást kíván. Ezzel szemben a bizottság úgy határoz, hogy tekintve a város örösi kárát, melyet a földrengés okozott és hogy a város az áldozatkétség határáig már akkor elment, amikor ingyen telket és téglát ajánlott fel, a minisztert kéri fogja, hogy álljon el a százezer korona követelésétől. Végül három kérvény leírtyalása után elnök az ülést 11 órakor bekezesíti.

— **Uj adomány.** Az Udvarhelymegyei Takarékpénztár 200 koronát küldött a földrengés károsultak részére.

— **A segélykérvények.** Fűvessy Imre h. főkapitány kezéhez eddig 826 egyén adott be segélyezésért kérvényt, akik összesen 468,000 koronát kérnek. Kamatmentes kölcsönért 472 egyén folyamodott, kik 1 millió 809 ezer koronát kérnek. Fűvessy h. főkapitány naponta 60—70 kérvényt intéz el, de azért a kérvényezők száma napról-napra emelkedik.

— **A kolozsvári színház a kecskemétiéknak.** A Kolozsvári Nemzeti Színház nyári szünetje véget ért. Az előadások és az nyári színházban szerdán kezdődtek meg. Az első előadást a játékosnagyk szentelte a színház. Az előadás tiszta jövedelmét ugyan a kecskeméti földrengés által károsultaknak ajánlotta fel az igazgatóság. "A föld meg az ember" című hangulatos prólogus vezette be a gyönyörű estét s azután Rakosi Viktor és Malonyi Dező darabja, az "Elnémet harangok" került színre művészi színvonalon álló előadásban. Bizonys, hogy a kolozsvári Nemzeti színház nemes példáját követni fogják több színházaink.

— **Nem fizetik a kaszárnyák bérét.** A IV. számú hadtestparancsnokság ma átiratot intézett Kecskeméthez, melyben kijelenti, hogy miután a kaszárnyákból kilakoltatások történtek, nem hajlandó a bérösszeg ezekre eső részét megfizetni. Különösen áll ez a tiszti és altiszti lakásokra, sőt a hadtestparancsnokság a jüllára már kifizetett bérösszeget is levonja annak idején. Felszólítja a várost, hogy a kaszárnyák mielőbb hozassa rendbe.

— **Kinevezés.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy az igazságügyminiszter Bogár János egldeli kir. járásbírói irrodatisztet a kiskunfélegyházi kir. járás bíróságához telegkönyvezetvé kinevezte.

— **Az iskolázók ülése.** Az iskolázók ma, vasárnap délelőtt tartja alakuló közgyűlést Kada Elek polgármester elnöklés alatt. Ugyancsak ma teszik le az iskolázók tagjai az esküt a polgármester kezébe.

— **Ismét a törmelékek.** Tegnap ismét jó esomé hátulajdonost jelentettek fel a cirkáló rendőrök, mert az illetők a törmelékek a háuk elé az utcára hordították s ott széttergették. Ezeket ismét szigorúan meg fogják büntetni.

— **Adomány.** Az Első Magyar Általános Biotisító Társaság a földrengés károsultak javára adományozott 10,000 koronáját ma fizette be a városi házépítésre Katona József, a bízottító társaság helybeli képviselője. Amikor a társaság ezen nagy, mindjárt a király adománya után következő segélyéről beszámolunk, nem mulasztjuk el a társaság minden időben megnyilvánuló humanizmusát, hogy lelküségét legegzezi.

— **A máriavárosi harmadik vágyány.** A máriavárosi harmadik vágyányt sürgösen ki akarják építeni. Eddig ingyen kivánták a telket, a földrengés katasztrófa miatt ért károk miatt azonban a vasutnál éllottak ettől s kérték ma érkezett átiratukban a várost, hogy a szükséges telekért állapítsasson meg méltányos összeget.

— **Beiratások a Színezegyesület színeziskolájába.** Az Országos Színezegyesület színeziskolájába az új jelentkezők augusztus 29, 30 és 31 ki napjain jelentkezhetnek felvételre, mindenkor déltől 3—6 ig. A felvételi vizsgálat idejét ekkor tudadják a jelentkezőkkel. A tanfolyam két évre terjed s akik e két év végéig végelbocsátó bizonyítványt nyernek, a Színezegyesület szabályai értelmében az egyesület rendez tagjai sorába minden további vizsga nélkül vétettek fel s működésük az ország bármely színezudán megkezdhetik. Az iskola helyiségei V. Lipót körút 1. szám alatt vannak.

— **Szeptemberi vásár.** A kereskedelmi kaszinó által kért szeptemberi kecskeméti vásárhoz egyre másra érkeznek a belegejező nyilatkozatok a szomszédos községektől. Egyedül Kecekegyháza tagadta meg a belegejezését azzal az indoklással, hogy neki ugyanaznap van vására.

— **Uj adomány.** Wilmann N. mérnök 50 koronát küldött a földrengés károsultak felszólítóere.

— **Katonák Kecskeméért.** A katonák — mint mai számunkban írtuk — nem hajlandók bér fizetni a megrongált kaszárnyáknak. Talán ezt akarja jövleimük a következő híradás: A segélyk. hadtestparancsnokság bejelentette, hogy szeptember 8-án a Margitszigeten összes zenekaraival hangversenyt rendez, a melynek teljes jövedelmét a kecskeméti földrengés károsultjainak javára fordítja.

— **Utban a vidéki rendőrség államosítása.** A belügyminiszteriumban beavatott forrás szerint a vidéki rendőrség államosításának kérdésével foglalkoznak. A városok biztatást kapnak, hogy királly a külterületekre való közbiztonsági szolgáltatás ellátására addig is csendőrséget kapnak. Az államosítást ugyan egy két helyen nagyon ellenzik. Félik a rendőrség államosításától a városok önkormányzatát. Maga a polgárság és a rendterviselői kar azonban nagyon is kívánja az államosítást, mert a vidéki rendőrségek bajain csak az államosítás segít. A vidék régtől fogva sürgeti. A belügyminiszteriumban el is készült a vidéki rendőrségek államosításának terve, ám egyelőre nem kerül a nyilvánosság elé, mert úgy ezt a reformot, mint az új városi törvényt, csak az obstrukció lezajlása után tűzik napirendre.

— **Gazdasági tanárnéi kinevezés.** A földmívelőügyi miniszter Stegmüller Mária tejmunkásképző iskolai igazgatónőt, kecskeméti intértusú igazgatónőt megbízottásnak értenetlenül hagyásával a IX. fizetési osztályba gazdasági tanárnévé nevezte ki.

* **Bognár Ruzsában felvételnak:** 2 jó megjelölésű segéd és 3 jócsaladú jóféle jó tanulóknak, 3 fizetéses, — egy gyilkosú kemizimunka leány és tanulóknak a kézimunka osztályba, — továbbá 2 ügyes harisnyakötő leány a gépharisnya-kötéshez és még több tanulóknak; 2 leány a kizsgálóházban tanulóknak. — Ugyancsak felvesznek varróleányokat jó fizetéses.

— Ösztöndíjak az állatorvosi főiskolán. A budapesti n. kir. Állatorvosi főiskola igazgatósága értesítette Kecskemét városát, hogy a főiskolán a jövő tanév elején nagyjából számú állami ösztöndíj kerül kiutazásra. Az állami ösztöndíj érvényes nem közeloz utólagos szolgálata bizonyos hivatalos állásban. Az ösztöndíjat kérő főiskolásoknak a rendes beiratkozások alkalmával lehet a főiskola rektori hivatalában benyújtani.

— Elutaztak az utazók. Szombaton a reggeli vonattal elutaztak Kecskemétről az utazók. Elmentek Tólkán, mert nincs már rájuk szüksége a város lakosainak. Ezelőtt pár héttel még mindenkiket várt, hogy megromlott épületnek öket várta, hogy megromlott részeit leromboltassa vendéglő részét. Most pedig, miután kötelezővé váltak. Most pedig, miután kötelezővé váltak. Most pedig, miután kötelezővé váltak. Most pedig, miután kötelezővé váltak. Most pedig, miután kötelezővé váltak.

— Pórteschachból — Kecskemétek. Lelkes, derék magyar fiúk részvételével szertejáró góndolnak, amíg a worthi-to mellett nyaratlan, a kecskeméti emberek, akiket kemény ösnpással látogatott meg a végezt. Összeálltak, lettek át fázdoztak és mesés egyrökémpetet rendeztek a Birnbaum vállalat. A fénnyesen sikerült mulatság szépen jövedelmezett, úgy, hogy ötven koronát küldtek a kecskeméti föld. A változatos ünnepség rendezésében Nagel Deszö, Nagel Feri, Auer László, Czeglér Klári, Urbán Tibor, Nagel Erzsike, Bokor Imre és János, Fuchs Pál, Salmor Janosi vettek részt.

Pénzügyi hir.

Felhívjuk tisztelt olvasónkat arra, hogy a **Néptakarékpénztár** a takarékpénztár után 4 1/2% kamatot fizet, kölcsönökért tükémmel törlesztésre (amortizációra) 5%, 5 1/2% és 6% mellett, a régi és drága kölcsönöket olcsóbbakra cserélik és újabb kölcsönöket folyósít, kölcsönt ad keznek mellett váltóra és kötelezvénnyre; továbbá beraktároz új és öreg bútorokat, gépeket, zongorát és egyéb ingóságot, azokra előleget ad.

A **Néptakarékpénztár** folyó évi július 1-én megkezdte az 5 évre szóló heti betéti társaság szervezését, ezzel alkalmat ad a kisebb pénzügyének takarékoságra, aki ebben részt vesz, következő kedvezményekben részesül:

1. Bónuszdíjat nem fizet.
  2. 4 1/2% kamaton felül osztják a többi nyereségben.
  3. Szükség esetén kölcsönt kap.
- Felhívjuk tehát olvasónkat, hogy ezen takarékpénztár társaságába való beiratkozásokat július hó folyamán jelentek be a **Néptakarékpénztárba**. (Jelenleg a m. kir. adóhivatal mellett a görögnyelvi épületben köznapokon délelőtti 8—12 óráig, délután 2—5 óráig, — vasárnap délelőtti 8—10 óráig.

F. évi augusztus elején a **Mintekölfe** drogeriába költözik.

Néptakarékpénztár R. t. Igazgatója.

— **Leesett az állványról.** Ma délelőtt a Beretvás-szállodán dolgozó munkások egyike, kinek nevét eddig nem sikerült megtudnunk, leesett az állványról és eszméletlen állapotban kocsin szállították egy a legközelebbi lakó orvoshoz.

— **Tanárválasztás.** A felsőkereskedelmi iskola felügyelő bizottsága a városi tanácsal együtt tegnap ejtette meg két tandári állásra a választást. Megválasztották Eiler Lászlót és Jobbágy Kálmánt tanárokká, ez utóbbit a mennyiségben tanárává.

Vitéz Gusztáv

posztó- vászón-, selyem- és divátváru kereskedésében az üzlet teljes újjáalakítása folytán **minden nyári áru** **hámalatos olcsó áron lesz kiárúsítva**

Egy egész női ruhára való, 7 méter kitűnő jó mosó délin és taál minden színben és legújabb mintákban, boudourral és boudour nélkül, ami eddig 3 ft 50 kr. volt, most 1 ft 37 kr.

Egy egész női ruhára való, 7 méter, kitűnő festő, kék, piros angol katonák, ami eddig 4 ft 50 kr. volt, a legkitűnőbb mosó, minden új mintákban most 1 ft 78 kr.

Egy egész női ruhára való, 7 méter, legfinomabb csomanosi selyem batizst, ami eddig 6 ft volt minden színben és új mintákban, most 2 ft 48 kr.

Egy egész női ruhára való, 5 m. 120 cm. széles tiszta lenvászon minden létezőtől új színben, eddig 8 ft volt, most 3 ft 97 kr.

Egy egész női ruhára való 5 m. 120 cm. széles valódi angol mosó szövetelem, leggyönyörűbb mintákban, esikos és kockás, minden új színben, ami eddig 5 ft volt, most 2 ft 27 kr.

Fehér himzeit batizstok, bluz és ruhákra, ami eddig 70 krajczár volt, most mérte 38 kr.

Fehér finom shejcsi batizst, 80 cm. széles, eddig 1 ft 50 kr. volt, most 67 kr.

Finom selyem fekete ernyők, női nap- és esernyők, ami eddig 3 forint volt, most 1 ft 97 kr.

Egész finom női ernyők, tiszta selyem, ami nem török és nem szakad, eddig 6 ft volt, most 2 ft 97 kr.

Finom ciot paplan, bordó, kék, sárga, rózsaszín, 2 méter nagy, tiszta fehér vattával, legszebb kiállítás, ami eddig 7 forint volt, most 4 ft.

Legjobb Lióngárnak fekete selymei, ami sem nem török, sem nem szakad, ami eddig 1 ft 50 kr. volt, most 97 kr.

Minden új színben ugyanez méterenkint 1 ft 7 kr.

Szóval minden, tulhalmozott raktáramon levő árúk **igen olcsó árakban lesznek kiárúsítva**.

Minden árunk **tiszta és friss minőségért** kezeséget vállalok és nem tetszés esetében vissza fogodom és az érte járó összeget készséggel visszafizetem.

— **A katonai javaslatok ellen.** A Szabadkai Függetlenségi Kör, mint a szabadkai függetlenségi párt központi szervezete a tegnapi napon tartott választmányi ülésén egyhangy lelkesséssel hozott határozatból kifolyólag hazafői érzésének tüzevel szívóli üdvözölte az országgyűlési függetlenségi pártokat és azok tántoríthatlan lelkes vezéreit, ugyiszint az egész küzd előzöket azért az önzetlen, fáradszatos, bátor kitartásért, amellyel a nemzet jogait és igazságot folyó harcok felvették és kuruc elszántságával a siker legeset reményével megvígják.

— **Munkásajánlás.** Alexius Goldbacher baujalukái (Bosznia) kereskedő ma levélben tudakozott a polgármesteri hivatalban aziránt, hogy kellene-e még munkások Kecskeméten?

— **Állatkínzás.** Folyó hó 11-én este fél 7 órakor a városból kiféléhajtattak Fekete László Mária hegy 40 sz., Hévízi János IX. tized 220. sz. és Lesi Bodi IX. tized Mezei utca 47. sz. alatti lakos fuvarosok s a városból kiérve elkezdtek futtatni s el akaráván egymást kerülni, ütöttek, verték a lovakat. A szolgálatot teljesítő őrszem meglátta őket és veszélyes sebehajtás miatt s állatkínzásért följelentette a rendőrségnek.

— **Árverés a zálogházban.** Augusztus 28-án a városi zálogházban árverés lesz, mely alkalommal azokat a tárgyakat árverezik el, amelyeket 1910. november 16-ától december 31-ig helyeztek el a zálogházban s melyeket a betevők nem váltottak ki idejében.

Kettös gyilkosság Csomádön. Keresik a gyilkost.

Szegeden tegnap reggel akasztott fel Bali Mihály egy elvetemült rablőgyilkost, Edelény után pedig Billéd következt. mára viráradó pedig egy pestmegyei kisközécs, Csomád a szolgál véres szenzációja. A falu egyike legdagdagabb parasztját és annak feleségét házuk aajtában, ahol aludtak, eddig ismeretlen tettesek késsel összeszúrták és baltával többször fejbeütöttek.

A legújabb véres eset szomorú áldozatai ifj. Matejko Pál és fiatal felesége. A fiatal ember tavaly jött haza Amerikából és az őssel nősült. Apjával és lánytestvérrel lakott együtt Matejko, ezek azonban az éjszakát a házuk végén lévő szerűszkerten töltötték. A véres esetet hajnali 4 órakor Matejko néneje, Zsuzsanna vette észre. Sikoltozására összehaladtak a szomszédok, akik később értesítettek a katasófat.

Amikor a hatóság emberei megérkeztek, ifj. Matejko Pál és felesége, Lucsán Erzsébet **szétzúzott fejvel ott fekszenek akkor is a kűszöbön.** A vér és agyvelő darabok 174 centiméter magasságban fröccsenek fel a falra és az ajtófélfára.

A fiatal asszony egyszer szólal meg Gáncz Pálné szomszédasszonynak:

— Nyanya preslyemi pr Mamu! (Néne küldjél az anyámért!) — mondja tótul. Magyar Béla jegyző még annyit tud kérzeni az asszonytól:

- Ki bántott!
- Nem tudom. Aludtam.
- Mikor ütöttek? Emlékszel rá, hogy esett az eső?
- Igen, azután.

Ezél ő is elvesztette eszméletét. A delelőtt kihivott váchartyáni körorvos, Hasefeld Zsigmond dr. és a később érkezett főthi orvos az alább következő sérüléseket konstataáltak az áldozatokon?

Matejko Pál jobb halántékán két parallel fejszevágás a csonton keresztül. A fejtetőn, a koponyabűbőn a csont bezuva. Jobb szeme vér alá fuott. A jobb karon mely késszúrás, a jobb kézfején fejszevágás és a jobb tenyeren mely késszúrás.

Feleségén, Matejko Pálnén: A homlokcsonttól az arcra vonuló fejszevágás, mely az orrt teljesen kettévá szította. Az arcon 10 centiméter hosszúsú és 3 centiméter mély fejszevágás. A koponya jobb része tompa eszközlel bezuva. A jobb ful alatt szúrás és utána hasítás. A jobb karon késszúrás és az ujjak fejszevél keresztül vágvá.

A rettenetesén összevagdalt áldozatokat tehát fejszevél és késsel vágdoszták össze. A fejsze által ejtett sebek azt mutatják, hogy házi baltával történtek, olyannal, mint amilyenek aprófat szokás vágadni.

A megindított nyomozásnak eddig semmiféle pozitív eredménye nincs. A gyilkos vagy a gyilkosok semmiféle bűnjel nem hagytak hátra.

Kiadó 3883
szeptember hó 1-étől egy, esetleg két
csinponos bútorozótt szoba 16—24
koronáért Hegy útca 80. régi sz. házban.

A KAKUKFU KERESŐ

HASZNÁLATA

Gyomorbaj nincs több!

A szabadalmazott Kakukfű keserű báziszer (elixir) fűm elől) négy napig használat után teljesen megszűnteti az évtalajlanságot, a hányingert, gyomorirógiást, az oly gyakori gyomorirógiást, hasmenést és egyéb gyomorirógiát. Hirtelen rosszullét és utaszkodni nélkülözhetetlen báziszer. — Kecskeméten egyedül kapható!

Hornyák Ferenc drogeriájában, Nagykörosi-útcán.

Egy kis üveg ára 80 fillér, nagy üveg 2 korona. Vidékre 5 kis és 3 nagy üvegni kevesebb nem küldetnek. Ötvenkötű ártanulók! — Csak akkor valódi, ha a dugón és kupakon elixir szaraz off. vedjegy rajta van.

Egy fiatal, ügyes, megbízható
fűszeres-segéd

azonnal fölvetetik
Farkas Antal
fűszerüzletében, Jókai utca. 3660

Lakatos-segédék és kovács-segédék
azonnal állandó munkára felvétetnek

REISZMANN MÁRTON 3062
épület műlakatos és vasszerkezeti
műhelyében, Bercsényi-utca 18. szám.

Kiadó földbirtok. 3132

Fülepzállási határban, pusztá-Balázson
400 hold szántó, kaszáló és erdő-birtok, több évre kiadó, esetleg örökáron
eladó; értekezni lehet Szappanos János
tulajdonossal, II. tized, Mária-utca 325.

Eladó ház és szőlő. 3971

Szektyóban, Galló hegy mellett, Csabai István szomszédságában, Nagy Mihály tulajdonát levő **2 hold** igen jókárban levő **bor-termelő szőlő** — kedvező fizetési feltételek mellett — eladó; továbbá a Zsinór ú ca 42 sz. alatti ház, mely áll 2 szoba, konyha, kamra és istállóból — tágas udvarral szintén eladó, esetleg haszonbérbe is kiadó; értekezni lehet a tulajdonossal ugyanott.

Kálvinter 12. szám alatt 2 szép tágas
üzlethelyiség

bármint célra alkalmas, nagy lakással együtt **szeptember 1-re kiadó**; értekezhetni a helyszínen reggel 8—10 ig, delután 3 óráig, ezenkívül Xik tized, Hunyadi-város (Daróczi-köz 29. szám alatti nyaralóban. 3664

Egy ujonnan berendezett jóforgalmú
fűszerkereskedés

— családi okok miatt — azonnal,
olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban.

2 tanonc 3659
— fizetéssel — azonnal fölvetetik

Politzer Sándor
fűszerüzletében, — Halasi-nagy-utca.

Eladó vagy kiadó ház.

Évkegyházban, a főútcán egy ház, mely áll 2 szoba, konyha, spajz, istállóval és 870 négyszögölös kerttel, mely tele gyümölcsfával **eladó**, esetleg hosszabb időre, **haszonbérbe kiadó**; értekezni lehet Kezkegyházban a főútcán 200 ik szám alatt **Csonka Józseffel.** 3592

Haszonbérbe kiadó

30 holdas ingatlan szőlővel együtt, kedvező feltételek mellett, hosszabb időre. Cim a kiadóhivatalban. 3638

Egy fő 3967

tanonc felvétetik

D. Kovács Sándor
fűszerüzletében, Régi sétány felsővégén.

Vasgerendákat,

Falkötővasakat,

Állványkapcsokat

mérték szerint új és használt állapotban.

Tetőfedésre kitűnően alkalmas
használt horganyzott vasbádogat
legolcsóbban szállít:

Rössler Adolf

építkezési vasanyagok raktára
Budapest, V. Csanády-utca 3 ik szám.
Telefonszám: 17—64. 3068

Eladó bor. 25 hektó kitűnő jó, saját termésű boromat egészben, hordónként vagy 50 literrel (kezdve eladom XI. t. Mária-város, Tér. (új Toldy) utca 130. számú háztulajdonosnál. 3620

Kiadó lakás.

VIII. tized, Halasi-kis-utca 64., új Horváth Dóme utca 12. számú házban **4 utcai szoba** mellékhelyiségekkel, esetleg **2 garzon szoba** folyó évi november 1 ére kiadó; értekezhetni ugyanott. 3630

Kiadó úri lakás. 3635

VI. tized, Fecske ú ca 28. új számú házban **3 szobából álló urilakás**, a hozzá szükséges mellékhelyiségekkel évi november 1 ére kiadó; értekezhetni ugyanott.

Eladó földbirtok.

Szabadzállási pusztá-Balázson, Kondor tó mellett 55 kat. hold kitűnő szántó és legelő-föld, 10 öles tanyaépülettel együtt, jutányos áron eladó vagy haszonbérbe kiadó; értekezni lehet Szűcs János tulajdonossal Szabadzállásban. 3540

Nőknek legforróbb vágya szépnéek lenni!!

Ezt a legkönnyebben érhetik el a Hajós-féle

ARADI IBOLYA-CREME

használatával. Meglepő gyorsan

tünteti el szeplőt, májfoltot, bőrvörösséget

és mindennemű arctisztatlanságot. **Ára egy tégelynek 1 korona.**

Egy darab ibolya-creme szappan 70 fillér, egy doboz Aradi Ibolya-Hőlgypor 1 korona 20 fillér, egy üveg ibolya-tej 1 korona. — Kapható a készítőnél:

Hajós Árpád gyógyszerárában Aradon, Andrásy-tér 22. Megyeházal szomben.

Az ország minden nagyobb gyógyszerárában, 3154
drogueriájában és illatszerekkereskedésben.

Kecskeméten **Mintsek Géza** úr drogueriájában.

Nyomdász-tanoncnak

felveszek 14—15 éves,
●● lehetőleg 1—2 ●●
középsikolát végzett
egészséges fiatal. 2632

A szülők tájékoztatására megjegyezem, hogy a nyomdász-segéd munkálata 8¹/₂ óra, legkésőbb befejeződése 26 kor.

Sziládi László
nyomdatulajdonos, Széchenyi-tér.

Eladó ház.

Lajosmizsén, a főtéren levő ház, mely urilakásnak vagy bármintemű üzlethelyiségnek alkalmas, eladó; értekezni lehet ugyanott a tulajdonos **Nagy István** szabós-mesterrel. 3083

Hódmezővásárhely kiránduló helyén

Mártelyon,

mely a Tisza partján fekszik, **eladó** egy igen jól jövedelmező

nyelvelő.

Teljesen új, nagy épület, kerttel. Kedvező fizetési feltételek. Bővebbet a helyszínen, vagy a kiadóhivatalban. 3032

Ágytól, pehely, fosztott toll

a legjobb minőségben, szolid árak és megbízható kiszolgálás mellett kapható

Propper M. tollnagyerkeskedésében
Nagykörosi-utca, Fleischnan-ház. 3148

A Munkaadók Bankja rt.

kecskeméti fiókja

(Ideiglenes helyiség Nyirády László fűszerüzlete mellett.)

elfogad **épitkezések és ipari vállalatok**

finanszírozását. — Vállalkozóknak és építetőknek 3003

előnyös feltételek mellett

hitelt nyújt. 3384

Eladó föld.

Jászaroekzállási Pusztá-Pákán, Hejjas István tulajdonát képező **133 kat. hold** szántó és kaszáló gazdasági épületekkel — **25 és 30 holdas részletekben** — örökáron eladó, megtekinthető a helyszínen; értekezhetni a tulajdonossal I. tized, Halasi-nagy utca 31. sz.

Olcsópénz kölcsönöket 4% kamat alapon folyósítottak. — nagy kamatú adósságok kicserélgetnek, díjtalan felvilágosítással szolgál PAPP ZSIGMOND I. tized, Dob utca 212 ik szám. Hess J. úr fűszerüzlete közelében.

Kecskeméti Leszámitoló- és Pénzváltó-bank Részvénytársaság.

ALAPTŐKE: 2 millió korona.

Tartalékok: 500 ezer korona.

Hirdetmény.

Ezenel közhírré tesszük, hogy a **kötelező betétesek** részére még az alábbi kedvezményeket léptettük életbe: I. A betévő minden **1 korona** heti befizetés után — megfelelő biztosíték mellett — **200 korona** kölcsönt igényelhet.

II. Az **1. koronás** heti betétben a 200 koronás kölcsön kamata is befoglaltatik és így, ha a betétes a heti 1 koronát pontosan fizeti, **sem esereváltót benyújtani, sem külön kamatot fizetni nem tartozik.**

III. A folyó évi július hó 1 én megnyílt csoportba **augusztus hó 15-ig** lehet belépni és az újonnan belépő betétvők iktatási díjat nem fizetnek.

Ezenkívül elfogadunk rendes betéteket a legelőnyösebb kamatozással mellett.

Folyósítunk olcsó **törlesztéses kölcsönöket** 15 től 65 évig terjedő időre.

Kecskemét, 1911. július havában

AZ IGAZGATÓSÁG.

Legújabb építkezési mód.

mely földrögés esetén biztos védelmet nyújt

Értesítem a t. építető közönséget, hogy elvállalok és készítek a legújabb

rendszert

vasvázás földszintes lakóépületeket, melyek szerkezetüknek fogva oly erősek, hogy földrögés esetén nem rongálódnak.

Ezen épületek megfelelő voltát legjobban igazolja az, hogy Messinába s más hasonló földrögéses vidékeken már nagyobb számban épültek, s a viszonyoknak teljesen megfeleltek.

Hő és hideg ellenálló képességéről szavatolok. — Elvállalom régi épületek haláloszobáinak atalkatását úgy, hogy az a földrögés esetén teljes védelmet nyújt.

Tervezéseket és megbízásokat elfogadok iródamban Róm. kath. berház épület átjáró udvarában, régi Itcepiac felől.

Tisztelettel:

Farkas József

építész és építőmester.

Eladó szőlő.

Szolnoki-hegynben, a várostól 5 percnnyire, **136 át szőlő és 150 negyszögöl jó veteményes föld azonnal eladó;** értekezni lehet VI. tized, Kerekcs-útca 142. szám alatt a tulajdonossal. 3616

Saját termésű

kitűnő jó ízűling boraimat kimérem literenként **40 krajcárért.**

Héjjas József

V. tized, Nagykőrösi-útca sarok 40. sz.

Eladó szőlő.

A várostól negyedóra járásnyira, az Izsáki út mentén, pormentes helyen, egy kitűnő karban levő kisebb szőlő, nagyobb részét csemege-szőlővel és gyönyörű grümös csemeke azonnal eladó; értekezni lehet III. tized, Széchenyi-út 9. szám alatt, (új szám 5.) 3624

Fülöp és Társa

tűzfifa, poroszszén és kőszekereskedők — Kecskeméten.

Telep:

Városi raktárak:

Szent István város 7. sz. Telefon 231.

Halasi nagy útca 19. sz. Telefon 230

Kálvín tér 10. szám. (Collégiummal szemben)

Van szerencsénk a m. t. közönség szives figyelmébe ajánlani a most alkalmt

tűzfifa és poroszszén-kereskedésünket,

kérjük, méltóztatassanak bennünket b. megrendelésükkel megtisztelni. — Előre is biztosíthatjuk a legelősből és legjobb kiszolgálásunkról. — Kiváló tisztelettel:

Fülöp és Társa.

Egy mindenest keresünk. Jelentkezhetnek Halasi-nagy-útca 19. szám alatt.

Eladó földbirtok.

Balaszgyarmattól egy óra járásnyira egy 200 holdas földbirtok — családi körülmények miatt — azonnal eladó. Bővebb felvilágosítást ad Klein Dávid Balaszgyarmaton, Nagyhid útca.

Eladó, vagy kiadó ház. 3650

A Liptai-féle ház 3 részletben eladó vagy kiadó; értekezni lehet Nyúl Pal tulajdonossal, Nagyhalasi-útca 19. sz.

Tánciskola áthelyezés.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy **tánciskolám** a sétatéri városi Vigadó helyiségebe helyeztem át, ahol az I. évi augusztus hó 13 án, vasárnap megnyitóm A tánciskolai órák naponként délután 5—7-ig, este 8—11 óráig tartatnak. Novendékek felvétele naponként eszközöletnek. A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel:

Urbán István
táncitanító.

3665

Földrögés által megsérült épületekhez

szükséges

összekötő csavarokat, kapcsokat és falkötővasakat, leggyorsabban és legolcsóbban szállít: **Reiszmann Márton**

vasszerkezeti műhelye (Tóházi útca) Brcsenyi útca 18. sz. alatt. Telefonszám: 102.

Beomlott tűzfalakat célszerű a könnyű **RABITZ** rendszer szerint újraépíttetni. **Rabitzhálók** a legolcsóbban beszerezhetőek

Adler Imre Utóda

vaskereskedő cégnél. 3587

Eladó fűszerüzlet és ház.

Pusztá Szentimrén. Fülöpzállás mellett, jóforgalmú helyen, a piactéren, egy jó berendezésű fűszerüzlet házzal együtt — más vállalat miatt — azonnal eladó; értekezni lehet ugyanott a tulajdonos

Méhész Balogh Péterrel. 3654

Telefon: 182, Kovács-féle Telefon: 182.

Artézi szikvízgyárban

[IX. tized, Zöldfa-útca 248. (új 2.) szám. készülő a legjobb

Borvizi vidékről hozott tiszta artézi vízből.

Megrendelésre házhoz szállítatik.

A legkellemesebb üdítő ital!

Eladó föld.

Az ágasegyházi tanyák vasúti megállójától 5 percnny járásra, volt Sándor-féle földéből **13 és fél kath. hold szántó és 4 hold** ket és három éves ültetésű **szőlő**, újonnan épült gazdasági épületekkel akár egészben, akár részletekben is eladó; értekezhetni a tulajdonos **Adler Nándor** terménykereskedő Csongrádi-útca 2. szám (Bóka ház pince-helyiségében). 3653

Fuvarosok kerestetnek.

Egy széles kocsival, 2 lóval; továbbá egy ladas kocsival, 2 lóval rendelkező középkorú fuvaros, havi biztos fizetés mellett, egész évre beszerződhetik. Bővebb értesítés nyerhető **G. Fekete Mihály** könyvkereskedésében.

Értesítés.

Boldoguljék jó férjem, illetve kedves jó atyám elhalálózása alkalmából tisztelettel értesítjük a nagyrabcsült üzletfeleinket, hogy

Tajcsik Mátvás és Fia mérleggyáros

cégünket tovább folytatjuk. És amidőn megköszönjük az irántunk való eddigi szives bizalmat, egy-úttal kérjük, hogy azt javunkra ezután is fenntartani kegyeskedjenek.

Kecskemét, 1911. augusztus 9.

Kiváló tisztelettel:

özv. Tajcsik Mátvásné és Fia.

Haszonbérbe kiadó földbirtok. 3595

özv. Szöke Kovács Andrásné köncségi 515 kat. hold földbirtoka gazdasági felhasználással; ugyancsak gátéri 50 kat. hold, fele szántó, fele kszáló folyó évi október 1-től 6, esetleg 10 évre haszonbérbe kiadó; értekezhetni a fent nevezett tulajdonossal I. tized, Vasári kis útca 107.